

## I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

## ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

## ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

492Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 18ΗΣ ΚΑΙ 19ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2013

**Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της στρατηγικής προς όφελος της περιοχής της Βαλτικής θάλασσας κατά την περίοδο 2014-2020» (διερευνητική γνωμοδότηση)**

(2013/C 341/01)

Εισηγητής: ο κ. SMYTH

Στις 15 Απριλίου 2013, ο Υφυπουργός Εξωτερικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, κ. Vytautas Leškevičius, ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εξ ονόματος της επικείμενης Προεδρίας της Λιθουανίας, να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα:

*Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της στρατηγικής προς όφελος της περιοχής της Βαλτικής θάλασσας κατά την περίοδο 2014-2020.*

Το τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Ιουλίου 2013.

Κατά την 492η σύνοδο ολομέλειας, της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2013 (συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 148 ψήφους υπέρ και 2 αποχές.

**1. Εισαγωγή**

1.1 Η παρούσα γνωμοδότηση εκθέτει το επιχείρημα ότι ένας αποτελεσματικός τρόπος ενίσχυσης των εταιρικών σχέσεων της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να μπορέσουν να συμβάλουν στην υλοποίηση της στρατηγικής για την περιοχή της Βαλτικής θάλασσας, είναι η τήρηση της αρχής της εταιρικής σχέσης, όπως αυτή ορίζεται στον κώδικα δεοντολογίας της Επιτροπής για την εταιρική σχέση.

1.2 Ο κώδικας δεοντολογίας για την εταιρική σχέση έχει την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής των Περιφερειών και της ΕΟΚΕ, αλλά δεν έχει εγκριθεί ακόμη από το Συμβούλιο. Το γεγονός αυτό εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση για τους υποστηρικτές της αρχής της εταιρικής σχέσης.

1.3 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι ο κώδικας δεοντολογίας δεν έχει εξασφαλίσει ακόμη την αμέριστη πολιτική στήριξη των κρατών μελών της Βαλτικής και ότι ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτή η εταιρική σχέση πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω.

1.4 Η ΕΟΚΕ συνιστά να συμπεριληφθεί στη στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής θάλασσας, σε ανεπίσημη βάση, η διαδικασία που περιγράφεται στον κώδικα δεοντολογίας και να προβλεφθεί η χρήση της στο πλαίσιο των τρεχουσών εξελίξεων και της εφαρμογής της στρατηγικής για τη Βαλτική.

1.5 Υπάρχει επαρκής οργανωτική εμπειρία και γνώση στην περιοχή της Βαλτικής θάλασσας που μπορούν να αξιοποιηθούν για την εκτέλεση των δράσεων ελέγχου που προβλέπονται βάσει του κώδικα δεοντολογίας.

1.6 Η Βαλτική θα μπορούσε να εμπνευστεί από τη στρατηγική για την περιοχή του Δούναβη και να δημιουργήσει ένα φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της περιοχής της Βαλτικής. Η ΕΟΚΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του συγκεκριμένου φόρουμ και είναι έτοιμη να διαδραματίσει παρόμοιο συντονιστικό ρόλο στη Βαλτική.

## 2. Μακροπεριφερειακές στρατηγικές συνεργασίας

2.1 Η έννοια της μακροπεριφέρειας εισήλθε για πρώτη φορά στο λεξιλόγιο της ΕΕ το 2007, ως μέρος της πολιτικής συζήτησης σχετικά με τις κατάλληλες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης. Αυτό είχε ως συνέπεια να υιοθετηθούν μακροπεριφερειακές στρατηγικές συνεργασίας για την περιοχή της Βαλτικής (2009) και του Δούναβη (2011).

2.2 Η στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής, καθώς είναι η πρώτη απόπειρα συνεργασίας σε μακροπεριφερειακό επίπεδο, αποτέλεσε αρχικά μια δοκιμή αυτού του νέου προτύπου περιφερειακής συνεργασίας. Στηρίζεται στην απλή άποψη ότι σε μια περιοχή όπως η Βαλτική σοβαρά ζητήματα όπως η θαλάσσια ασφάλεια, η ρύπανση του περιβάλλοντος και η διασφάλιση της πρόσβασης μπορούν να αντιμετωπιστούν και να επιλυθούν μόνον μέσω μιας αποτελεσματικής συνεργασίας. Επιπλέον, η ακριβής γεωγραφία μιας μακροπεριφέρειας μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τον ορισμό και τη φύση του προς αντιμετώπιση προβλήματος. Ένας πρώην Επίτροπος, αρμόδιος για την περιφερειακή πολιτική, έδωσε το ζήτημα λακωνικά, δηλώνοντας ότι η μακροπεριφερειακή στρατηγική ορίζεται «ανάλογα με τις προκλήσεις και τις διακρατικές ευκαιρίες που απαιτούν την ανάληψη συλλογικής δράσης».

2.3 Η στρατηγική για τη Βαλτική θέτει τρεις κύριους στόχους: την διάσωση της θάλασσας, την διασύνδεση της περιοχής και την αύξηση της ευημερίας. Προς τούτο, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συμφώνησαν την χάραξη ενός σχεδίου δράσης με 15 τομείς προτεραιότητας και περίπου 80 διαφορετικά εμβληματικά έργα.

2.4 Η στρατηγική για τη Βαλτική αξιοποιεί τα, ήδη υπάρχοντα στην περιοχή, επίπεδα συνεργασίας, τέθηκε δε σε εφαρμογή πριν τέσσερα χρόνια, επιτυγχάνοντας υψηλό επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των χωρών και περιφερειών που συμμετέχουν σε αυτήν. Κάνει χρήση της μεθόδου της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης για τον συντονισμό μεταξύ εθνικών και περιφερειακών αρχών, με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας στη θάλασσα και τη μείωση των επιπέδων ευτροφισμού στη Βαλτική. Η ΕΕ οργανώνει ετήσια φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR), ήδη από την θέσπισή της το 2009.

2.5 Οι οικονομικές επιδόσεις της περιοχής δεν επιβραδύνθηκαν από την επεξεργασία που απαιτήσε η ολοκλήρωση της στρατηγικής. Η περιοχή της Βαλτικής θάλασσας ανέκαμψε οικονομικά, το 2010, ταχύτερα από άλλες περιοχές της Ευρώπης και διατήρησε σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης σε όλη τη διάρκεια του 2011. Το 2012 ο ρυθμός ανάπτυξης μειώθηκε στο 1,5 %, εξακολουθεί όμως να είναι αρκετά υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι προοπτικές για το 2013 παραμένουν υποτονικές, αλλά η περιοχή αναμένεται ότι θα εξακολουθήσει να υπερέχει των ευρωπαϊκών εταίρων της, σύμφωνα με το Φόρουμ για την ανάπτυξη της Βαλτικής.

## 3. Η αρχή της εταιρικής σχέσης

3.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει από καιρό την άποψη ότι για να είναι η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικά αποτελεσματική είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν ουσιαστικές εταιρικές σχέσεις. Η εταιρική σχέση είναι ένα μέσο που διασφαλίζει την βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Κατοχυρώνεται στον μηχανισμό εφαρμογής της πολιτικής για τη συνοχή, ο δε επίσημος ορισμός της παρέχεται στο άρθρο 11 του γενικού κανονισμού.

3.2 Η ερμηνεία του άρθρου 11 από τα κράτη μέλη υπήρξε προβληματική, καθώς ορισμένα από αυτά επεδίωξαν να δώσουν την εντύπωση ότι τηρούν την αρχή της εταιρικής σχέσης, ενώ

άλλα την τηρούσαν πλήρως. Τον Απρίλιο του 2012, η Επιτροπή πρότεινε έναν κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση με σκοπό την χρήση του κατά την εφαρμογή του κοινού στρατηγικού πλαισίου, σε μια προσπάθεια να δημιουργηθεί ένας επίσημος μηχανισμός που να εγγυάται την αποτελεσματική συμμετοχή όλων των συντελεστών στην πολιτική για τη συνοχή.

3.3 Η προτεινόμενος από την Επιτροπή κώδικας δεοντολογίας για την εταιρική σχέση περιλαμβάνει μια σειρά ελάχιστων απαιτήσεων που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη μιας ποιοτικής εταιρικής σχέσης στο πλαίσιο της χρήσης των πόρων, αναγνωρίζοντας, παράλληλα, στα κράτη μέλη επαρκές περιθώριο ευελιξίας όσον αφορά τον τρόπο οργάνωσης της συμμετοχής των διαφόρων εταίρων. Ο ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας για την εταιρική σχέση αναφέρει ότι «οι δημόσιες αρχές, οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι και οι φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών μπορούν να θεσπίζουν –σε αντίστοιχους τομείς παρέμβασης– πλατφόρμες ή κεντρικές οργανώσεις για τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους στην εταιρική σχέση. Μπορούν να ορίζουν έναν μοναδικό εκπρόσωπο για να παρουσιάζει τις απόψεις της πλατφόρμας ή της κεντρικής οργάνωσης στην εταιρική σχέση. Μεταξύ των αρχών που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη εκ μέρους των εταίρων κατά τον ορισμό των εκπροσώπων τους περιλαμβάνονται: βαθμός αρμοδιότητας, ικανότητα ενεργού συμμετοχής και κατάλληλο επίπεδο εκπροσώπησης».

3.4 Οι προτάσεις της Επιτροπής υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την ΕΟΚΕ και την Επιτροπή των Περιφερειών. Το Συμβούλιο της ΕΕ, ωστόσο, διέγραψε τον κώδικα δεοντολογίας από το γενικό σύνολο των προτάσεων της Επιτροπής. Έτσι δημιουργήθηκε ατυχώς μία κατάσταση στασιμότητας, απαιτείται δε η ανάληψη συντονισμένης δράσης από όλους τους υποστηρικτές της αρχής της εταιρικής σχέσης για την αντιμετώπιση της στασιμότητας.

3.5 Ο κώδικας δεοντολογίας ορίζει τρεις κατηγορίες εταίρων που συνιστούν τις εταιρικές σχέσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής:

- τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές, τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές·
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους·
- σχετικούς φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της ισότητας και για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

3.6 Ορίζει επίσης ένα σύνολο αρχών που πρέπει να διέπουν τη συμμετοχή των διαφόρων κατηγοριών εταίρων στην κατάρτιση των προγραμμάτων, στην συλλογή των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται σχετικά με τη συμμετοχή τους, καθώς και στα διάφορα στάδια εφαρμογής της στρατηγικής. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι εταίροι θα πρέπει να συμμετέχουν:

- στην ανάλυση των ανισοτήτων και των αναπτυξιακών αναγκών σε συνάρτηση με τους θεματικούς στόχους, συμπεριλαμβανομένων αυτών που ορίζονται στις ειδικές για κάθε χώρα συστάσεις·
- στην επιλογή των θεματικών στόχων, στην ενδεικτική κατανομή των πόρων των Ταμείων του ΚΣΠ και στα κύρια αναμενόμενα αποτελέσματα καθενός από αυτά·

- στην σύνταξη του καταλόγου των προγραμμάτων και μηχανισμών του εθνικού και του περιφερειακού επιπέδου που θα διασφαλίζουν τον συντονισμό μεταξύ, αφενός, των Ταμείων του ΚΣΠ και άλλων ενωσιακών ή εθνικών μέσων χρηματοδότησης και, αφετέρου, της ΕΤΕ·
- στην επιλογή των ρυθμίσεων που θα διασφαλίσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της χρήσης των Ταμείων του ΚΣΠ για την εδαφική ανάπτυξη αστικών, αγροτικών, παράκτιων και αλιευτικών περιοχών, καθώς και περιοχών με ιδιαίτερα εδαφικά χαρακτηριστικά·
- στην χάραξη των ρυθμίσεων που θα διασφαλίζουν μία ενιαία προσέγγιση στην αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται κατεξοχήν από τη φτώχεια ή των ομάδων-στόχων που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων ή αποκλεισμού, με ειδική μέριμνα για τις περιθωριοποιημένες κοινότητες·
- στην εφαρμογή των οριζόντιων αρχών που ορίζονται στα άρθρα 7 και 8 των γενικών κανονισμών για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής (ΚΠΣ).

3.7 Όσον αφορά τα προγράμματα προετοιμασίας, οι εταίροι θα πρέπει να συμμετέχουν:

- στην ανάλυση και τον προσδιορισμό των αναγκών·
- στον καθορισμό και στην επιλογή των προτεραιοτήτων και των σχετικών ειδικών στόχων·
- στην κατανομή της χρηματοδότησης·
- στον καθορισμό ειδικών δεικτών ανά πρόγραμμα·
- στην εφαρμογή των οριζόντιων αρχών, όπως αυτή ορίζεται στα άρθρα 7 και 8 των ΚΠΣ·
- στη σύνθεση της επιτροπής παρακολούθησης.

3.7.1 Ο κώδικας περιέχει επίσης αναλυτική σειρά αρχών που θα πρέπει να ενσωματωθούν στους κανόνες που θα διέπουν τη συμμετοχή και τη διακυβέρνηση των εταιρικών σχέσεων και των επιτροπών παρακολούθησης.

3.7.2 Για να μπορέσουν πολλές από τις μικρότερες ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να συμμετάσχουν με αποτελεσματικό τρόπο σε αυτή τη νέα διαδικασία εταιρικής σχέσης, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να τους παρασχεθεί κατάλληλη τεχνική και οικονομική υποστήριξη.

3.8 Αν και η στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής θάλασσας είναι αποτέλεσμα μιας πρωτοφανούς διαδικασίας διαβούλευσης με ενδιαφερόμενους, δικαίως μπορεί να υποστηριχθεί ότι η αρχή της εταιρικής σχέσης, όπως αυτή σκιαγραφείται στον κώδικα δεοντολογίας, απουσιάζει σε μεγάλο βαθμό από την εν λόγω στρατηγική. Σε ορισμένα κράτη μέλη θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σημαντικές πολιτικές επενδύσεις στον τομέα αυτό.

3.9 Υπάρχουν αρκετοί φορείς και οργανισμοί που δραστηριοποιούνται με επιτυχία σε όλη την περιοχή της Βαλτικής θάλασσας, με ευρεία εκπροσώπηση των φορέων της κοινωνίας των πολιτών. Οι φορείς και οργανισμοί αυτοί θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση μιας εταιρικής σχέσης ή κεντρικής οργάνωσης της Βαλτικής, όπως προβλέπεται στον κώδικα δεοντολογίας. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να επαναληφθεί ό, τι υφίσταται ήδη.

3.10 Σε ό,τι αφορά τις σχέσεις συνεργασίας με τη Ρωσία, όπως η νέα στρατηγική για το βορειοδυτικό ομοσπονδιακό διαμέρισμα βασίστηκε στη στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής, μια νέα προσέγγιση εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών του Συμβουλίου της Βαλτικής Θάλασσας (CBSS) θα μπορούσε να έχει παρόμοια αποτελέσματα επίδειξης.

3.11 Εάν ο κώδικας δεοντολογίας εξασφαλίσει ευρεία υποστήριξη, αυτό θα βοηθήσει να ενθαρρυνθούν εκ νέου οι ενδιαφερόμενοι φορείς να υποστηρίξουν τη στρατηγική της Βαλτικής, ακόμη και κατά τη διάρκεια αυτής της πολύ δύσκολης περιόδου και κατά την προεχρή περίοδο. Ακριβώς όπως η στρατηγική για τη Βαλτική θεωρήθηκε μια δοκιμή της μακροπεριφερειακής συνεργασίας, η εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης θα είναι μια άλλη «πρώτη» για τη Βαλτική.

3.12 Στο Παράρτημα που ακολουθεί παρατίθεται η συμφωνία πολυεπίπεδης διακυβέρνησης της εταιρικής σχέσης μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση της κατ' εξουσιοδότηση πράξης που θα καταστήσει εφαρμοστέο τον τροποποιημένο κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση.

Βρυξέλλες, 19 Σεπτεμβρίου 2013.

Ο Πρόεδρος  
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής  
Henri MALOSSE

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το άρθρο 5 του ευρωπαϊκού κώδικα συμπεριφοράς σε θέματα εταιρικών σχέσεων, όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 19 Δεκεμβρίου 2012 έχει ως εξής:

**Εταιρική σχέση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση**

1. Για τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και για κάθε πρόγραμμα αντίστοιχα, ένα κράτος μέλος, σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό του πλαίσιο, συνάπτει εταιρική σχέση με τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Η εταιρική σχέση περιλαμβάνει επίσης τους ακόλουθους εταίρους:

- α) τις αρμόδιες αστικές και άλλες δημόσιες αρχές·
  - β) τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους·
  - γ) σχετικούς φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταίρων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων.
2. Σύμφωνα με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη προωθούν τη συμμετοχή των εταίρων στην εκπόνηση συμφωνιών εταιρικής σχέσης και τη σύνταξη εκδόσεων προόδου σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις επιτροπές παρακολούθησης των προγραμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 42.
3. Η Επιτροπή εκδίδει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, σύμφωνα με το άρθρο 140, για ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας, προκειμένου να υποστηρίξει και να διευκολύνει τα κράτη μέλη κατά την οργάνωση της εταιρικής σχέσης σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2. Ο κώδικας δεοντολογίας καθορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου το κράτος μέλος, σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό του πλαίσιο, καθώς επίσης και τις εθνικές και περιφερειακές του αρμοδιότητες, προχωρεί στην εφαρμογή της εταιρικής σχέσης. Ο κώδικας δεοντολογίας, με πλήρη τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, προβλέπει τα εξής:
- α) τις βασικές αρχές για διαφανείς διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για τον προσδιορισμό των σχετικών εταίρων, στους οποίους, κατά περίπτωση, περιλαμβάνονται οι κεντρικές οργανώσεις τους, ώστε να διευκολύνονται τα κράτη μέλη να ορίζουν τους πλέον αντιπροσωπευτικούς σχετικούς εταίρους, σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό τους πλαίσιο·
  - β) τις βασικές αρχές και τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη συμμετοχή των διαφόρων κατηγοριών των σχετικών εταίρων, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, κατά την εκπόνηση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων, τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σχετικά με τη συμμετοχή τους, καθώς και τα διάφορα στάδια εφαρμογής·
  - γ) τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη διαμόρφωση των κανόνων συμμετοχής και τις εσωτερικές διαδικασίες των επιτροπών παρακολούθησης που πρέπει να αποφασίζονται, κατά περίπτωση, από τα κράτη μέλη ή τις επιτροπές παρακολούθησης των προγραμμάτων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού και τους ειδικούς κανόνες των Ταμείων·
  - δ) τους βασικούς στόχους και τις βέλτιστες πρακτικές στις περιπτώσεις όπου η διαχειριστική αρχή ζητεί τη συμμετοχή των σχετικών εταίρων στην προετοιμασία των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, και ιδίως τις βέλτιστες πρακτικές για την αποφυγή πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων στις περιπτώσεις όπου σχετικοί εταίροι μπορεί να είναι πιθανοί δικαιούχοι, και για τη συμμετοχή των σχετικών εταίρων στην εκπόνηση των εκδόσεων προόδου και σε σχέση με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού και τους ειδικούς κανόνες των Ταμείων·
  - ε) τους ενδεικτικούς τομείς, τα θέματα και τις βέλτιστες πρακτικές ούτως ώστε οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να μπορούν να χρησιμοποιούν τα Ταμεία του ΚΣΠ, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής βοήθειας, για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των σχετικών μερών σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού και τους ειδικούς κανόνες των Ταμείων·
- στ) τον ρόλο της Επιτροπής στη διάδοση των ορθών πρακτικών·
- ζ) τις βασικές αρχές και τις βέλτιστες πρακτικές που θα διευκολύνουν την αξιολόγηση από τα κράτη μέλη της εφαρμογής της εταιρικής σχέσης και της προστιθέμενης αξίας της.

Οι διατάξεις του κώδικα δεοντολογίας δεν αντιβαίνουν με κανέναν τρόπο στις σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού ή στους ειδικούς κανόνες των Ταμείων.

4. Η Επιτροπή κοινοποιεί την κατ' εξουσιοδότηση πράξη για τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 142 και όπως ορίζεται στην παράγραφο 3, συγχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός τεσσάρων μηνών από την έγκριση του παρόντος κανονισμού. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη δεν μπορεί να ορίζει, για την έναρξη ισχύος της, ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσής της μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

5. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η παραβίαση οποιασδήποτε υποχρέωσης, η οποία επιβάλλεται στα κράτη μέλη είτε από το παρόν άρθρο του κανονισμού είτε από την κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3, δεν μπορεί να συνιστά παρατυπία που οδηγεί σε δημοσιονομική διόρθωση σύμφωνα με το άρθρο 77 του παρόντος κανονισμού.

6. Τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος, για κάθε Ταμείο του ΚΣΠ, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με τις οργανώσεις που εκπροσωπούν τους εταίρους στο επίπεδο της Ένωσης σχετικά με την υλοποίηση της υποστήριξης από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το αποτέλεσμα.

---